

B ö l ü m

2

Tıp Eğitimi Tarihi

Ayşe TOSUN¹

Genel Bilgiler

Doğumdan itibaren her yaştaki kişi, normal yaşamını engelleyen, kendini rahatsız eden bir yakınması olduğu zaman çözümü için hekime başvurur. Hekim sağlığı değerlendiren, hastalıkları tanıyan ve tedavi eden kişidir. Hekimlik aynı zamanda bir sanattır, hekimin analitik ve eleştirel düşünme becerisini tıbbi uygulamalarda kullanma becerisi, temel konusunun insan olması, insanın beden ve ruh sağlığı, doğal olarak toplumun sağlığı ile ilgilenmesi tıbbın sanat yönünü oluşturur. Hekimin bu sanatı nasıl uygulayacağı donanımlarına bağlıdır.

Tıp eğitiminin temel amacı “**iyi hekim**” yetiştirmektir. Tıp eğitimi tarih boyunca hep önemsenmiş ve niteliği tartışma konusu olmuştur.

Mezopotamya’ da 5000 yıl önce ortaya çıkan tıp sanatı, sonraki medeniyetlere aktarılıp geliştirilerek, günümüze kadar gelen bilimsel tıbbın ortaya çıkışını sağlamıştır. Tıp sanatının, tıp eğitimi tarihinde gelişimi; Mezopotamya-Mısır tıbbı, Yunan-Roma tıbbı, İslam tıbbı, Rönesans ve sonrasında Avrupa’nın geliştirdiği tıp olarak sıralanabilir.

Tarih öncesinde hekimlik din ve büyü’nün etkisi altındadır. Yunanlıların hekimlik tanrısı olarak kabul ettikleri Asklepios için yapılan tapınaklar “Asklepionlar” dır. Asklepionlar hem ilk hastaneler, hem ilk tıp okulları hem de tapınaklardır. Milattan önce V. yüzyılda Hipokrat gözlemin önemini ortaya koyarak, felsefeden bağımsız bilimsel tıp dönemini başlatmıştır. Hipokrat, hastalığın doğal bir olay olduğunu, kökeninin doğal nedenlerde aranması gerektiğini ve

¹ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Çocuk Nöroloji BD, e-posta: atosun@adu.edu.tr

geliştirilmiş, 2002’de yayımlanmış, 2014 yılında güncellenmiş ve Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulunda kabul edilmiştir. 2020 yılında da değişen koşullara, gelişmelere bağlı olarak Ulusal ÇEP programı güncellenmiştir.

Tıp eğitiminin geliştirilmesi ile ilgili tartışmalar halen devam etmekle birlikte, Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu ve Edinburg Bildirgesi tıp eğitiminin amacını, “tüm insanların sağlıklı yaşamalarını sağlamak için hekim yetiştirmek” şeklinde tanımlamıştır. Bu amaç doğrultusunda “iyi hekim” üst düzey bilgi birikimine sahip, tanı koyma ve tedavide verdiği kararları bilgi, bulgu, beceriye dayanan, koruyucu hekimliği ve toplum sağlığını ön planda düşünen, çalışkan, dürüst, sorumlu, iyi iletişim kurabilen, etik değerlere bağlı, cinsiyet, dil, din ırk ayrımı gözetmeyen, hayatı boyunca öğrenmeyi ve kendini geliştirmeyi hedefleyen, ekip çalışmasını önemseyen ve sağlığı daha ileriye götürmek adına ekibine ve topluma liderlik yapabilen kişidir.

Eski Yunanca’da “propaedeutics”, Türkçede “**propedötik**” olarak ifade ettiğimiz kelime, tıbbi terimler sözlüğünde herhangi bir bilim/sanat dalına **hazırlayıcı bilgileri, ön bilgiyi öğretmek** anlamına gelmektedir.

İşte bu kitap “iyi hekim” olma yolunda sizlere, çocuk sağlığı ve hastalıkları alanında kliniğe girişte bir rehber/ön bilgi oluşturma amacıyla hazırlanmıştır.

KAYNAKLAR

1. Elçin, M. (2010). Tıp Eğitiminin Tarihçesi. *Hacettepe Tıp Dergisi*, 2010;41:195-202
2. Bayat, A.H. (2010). *Tıp Tarihi*. İstanbul: Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği
3. Asım, C. Unat, E.K. (1988). *Dünyada ve Türkiye’de Tıp dallarındaki İlerlemenin Tarihi*. İstanbul: Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Vakfı Yayınları
4. Sayek, İ. (2016). *Tıp Eğitici El Kitabı*. Ankara: Güneş Tıp Kitabevi
5. Başer, A., Şahin H. Atatürkten Günümüze Tıp Eğitimi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 2017;48:70-83
6. Vatansver, K. Tıp Eğitiminin Tarihçesi. *Toplum ve Hekim*, 2020;35:5.
7. Ertekin, C. (2019). *Tıbbın Öyküsü*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları
8. Tez, Z. (2010). *Tıbbın Gizemli Tarihi*. İstanbul: Hayykitap
9. Erdemir, A.D. (2014). *Tıp Tarihi*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri
10. Bynum, W. (2014). *Tıp Tarihi*. Ankara: Dost Kitabevi